

Фикҳ 179-дарс. Шом намозида «Вал мурсалаати урфа» сурасини қироат қилиш

22:57 / 31.03.2022 4196

رَبِّ غِيَاةٍ لَّعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ وَلَوْ تَتَّبِعُونَ مَا كَانُوا عَلَيْهِمْ فَذَرْهُمْ حَتَّى يَلْعَنَ اللَّهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَزَنَ اللَّهُ فِي قُلُوبِهِمُ اللَّهُ لَئِيَّا تَعْلَمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
يُرَاخُ بَلَاءَهُمْ وَأَوْرَءَهُ لَعْنَتِهِمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ اللَّهُ لَئِيَّا تَعْلَمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
يُرَاخُ بَلَاءَهُمْ وَأَوْرَءَهُ لَعْنَتِهِمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ اللَّهُ لَئِيَّا تَعْلَمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ اللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

«Ҳузайфа рукуъ ва саждаларини тугал қилмаётган бир кишини кўриб: «Намоз ўқимадинг! Агар ўлсанг, Аллоҳ Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни яратган соф табиатдан бошқа(табиат)да ўласан!» деди».

Бухорий ва Насоий ривоят қилишган.

Овозни ошкора ёки махфий қиладиган ўринларда ошкора ва махфий қилиш.

Фарз намозлардан бомдоднинг икки ракатида ҳам, шом ва хуфтоннинг биринчи икки ракатида, жума ва икки ийд намозларида қироатни овоз чиқариб қилиш вожибдир. Пешин ва аср намозларида қироат овоз чиқармай қилиниши вожиб.

Ушбу ҳолат жуда кўплаб ривоятларда келган.

مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ صَبَّيْنِ لَعْلَلُ عَارِقَ نَوْفَرَعَتِ مُتْنُ كَيْ شَيْ أَبِ بَابِ خَلَّ لِي قَو
دُوَادُ وَبُأُو يَرَاخُ بَلْ هَاوَرِ هَوَيْ جَلَّ بَارِطُضَابِ : لَأَقِ رُصَّعْ لَأَوْرُهُ طَلَّ اِي

«Хаббобга:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг пешин ва асрдаги қироатларини нимадан билар эдингиз?» дейилди. У:

«Соқолларининг қимирлашидан», деди».

Бухорий ва Абу Довуд ривоят қилишган.

Пешин ва аср намозида қироат махфий қилингани бу ривоятда очиқ-ойдин айтиб турилибди. Саҳобалар Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қироат қилаётганларини фақат у зотнинг соқоллари қимирлашидан билиб олар эканлар.

أَفْرَعَتِ السُّرْمُ لَأَوْرُقِي وَهُوَ هَوَيْ عَمَّ سَلَّ ضَفْلًا مِّنْ أَنْ : أُمُّ نَعْلُ لَلَّ اِي ضَرَّ سَابَّ عَنَّا نَبَا نَع
نَمُ تَعَمَّ سَأْمُ خَالَ هَانِ ، رُوَّسُ لَلَّ هَدَّ كَتَّ عَارِقَ بِي نَنَّا تَرَكَّ ذَدَقَلَّ لَلَّ اَوَّي نُبَّ اِي : تَلَّ أَقَف
بِعَمَّ لَلَّ اِي فِ اَوْبُ أَرْقِي رُ هَلَّ لَلَّ لُ وُسَّر

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Умму Фазл у кишининг «Вал мурсалаати урфан»ни қироат қилаётганини эшитиб:

«Эй ўғлим, Аллоҳга қасамки, ушбу сурани қироат қилишинг ила, батаҳқиқ, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан охирги эшитган нарсамни эслатдинг. Уни шом намозида ўқиган эдилар», деди».

Ушбу ривоятга қараганда, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам шом намозида «Вал мурсалаати урфан» сурасини биринчи ва иккинчи ракатларга бўлиб қироат қилганлар.

هِيَ لَعْلَلُ صَبَّيْنِ لَعْلَلُ عَارِقَ نَوْفَرَعَتِ مُتْنُ كَيْ شَيْ أَبِ بَابِ خَلَّ لِي قَو
دُوَادُ وَبُأُو يَرَاخُ بَلْ هَاوَرِ هَوَيْ جَلَّ بَارِطُضَابِ : لَأَقِ رُصَّعْ لَأَوْرُهُ طَلَّ اِي

Жубайр ибн Мутъим розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг шомда «Ват-Тури»ни қироат қилганларини эшитдим».

Икки ҳадисни бешовлари ривоят қилишган.

Ушбу ҳадисдан шом намозида қироат ошкора бўлишини билиб оламиз.

Шунга ўхшаш ривоятлар жуда ҳам кўп.

«Мухтасари виқоя» соҳибларининг ижтиҳоди бўйича, намознинг вожиблари ўн битта бўлди. Бошқа ҳанафий уламолар қуйидаги амалларни ҳам вожиб дейдилар:

- Намозни «Аллоҳу акбар» лафзи ила очиш.
- «Фотиҳа»ни зам сурадан олдин ўқиш.
- Саждада пешона билан бирга бурунни ҳам ерга теккизиш.
- Ҳар бир ракъатда такрорланадиган амалларни тартиб билан қилиш.
- Биринчи қаъдада ташаҳҳудни ўқигандан кейин кеч қолмасдан, учинчи ракъатга туриш.
- Муқтадийнинг имомга эргашиши ва қироатга қулоқ осиши.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди